

Nr 366.

Av herr **Bengtsson** i Kullen, *angående begränsning av bisyssloväsendet inom statsförvaltningen m. m.*

Frågan om statstjänstemännens bisysselsättningar är av gammalt datum. Under årens lopp har den hunnit bli föremål för talrika utredningar, riksdags-skrivelser, anmärkningar från statsrevisorerna o. s. v. Härvid har framför allt betonats och exemplifierats den konflikt, som genom bisyssloväsendet kan uppstå mellan en befattningshavares privata intressen och ämbetsplikt, och det äventyrande av statstjänstemännens objektivitet, som detta innebär. Även har framhållits önskemålet överhuvudtaget, att statstjänstemännen i största möjliga utsträckning ägna sin arbetskraft åt de uppgifter, för vilka staten betalar dem lön, och icke splittra sin tid och sina intressen på annan verksamhet. Såväl Kungl. Maj:t och riksdagen som särskilda utredningsmän ha också vid skilda tillfällen uttalat, att statstjänstemännens inkomstbringande sysslor och uppdrag utom tjänsten övervägande måste anses som en olägenhet, vilken man bör söka i görligaste mån successivt inskränka vid framtida förvaltningsreformer och lönerogleringar. Mer än uttalanden har det emellertid ännu icke blivit. Den erforderliga reformen låter alltså vänta på sig.

Redan av den anledningen synes det angeläget att ånyo påkalla riksdagens uppmärksamhet i ämnet. Emellertid föreligger nu ytterligare ett vägande skäl härför, vilket även framhållits av årets statsrevisorer. Jag syftar på önskvärdheten av mångsyssleriets begränsning med hänsyn till rådande arbetslöshet. I en tid, då mängder av enskilda yrkesmän sakna tillräcklig sysselsättning, och då man på allt sätt måste sträva efter att få arbetstillfällena fördelade på så många händer som möjligt, kan det ej anses tillbörligt att mot full lön anställda ämbetsmän skola genom bisysslor och privata uppdrag få konkurrera med de enskilda om arbetsmöjligheterna. Det gäller här inte bara den konsulterande och rådgivande verksamhet av rent privat natur, som statstjänstemännen utöva vid sidan av sitt ämbete, utan även uppdrag av offentlig karaktär, såsom att vara allmänna ombud i sparbanker, kontrollanter vid skilda tillfällen o. s. v. Även för dylika uppdrag finnes tillräckligt med kvalificerad, sysslolös arbetskraft. Konkurrensen från statstjänstemännens sida om dessa arbetstillfällen är så mycket mindre önskvärd, som den sällan kan bli fullt lojal, dels emedan det svårligen lär kunna undvikas, att bisysslorna åtminstone i viss utsträckning inkräkta på tjänstemannens tid och intresse för hans egentliga ämbete, dels med hänsyn till den redan antydda omständigheten, att allmänheten i vissa fall hellre vänder sig till en statstjänsteman i förhoppning om att därigenom vinna en välvilligare behandling av ärendet inom resp. ämbetsverk.

Inte minst dessa av årets statsrevisorer anlagda synpunkter på ämnet tala för att vidare uppskov ej bör tillåtas utan åtgärder omedelbart vidtagas i syfte att här åstadkomma en snabb reformering. Det är på hög tid att man äntligen går till botten med hela detta frågekomplex och att en effektiv upprensning sker ifråga om ett system, om vars förkastlighet en ganska allmän enighet torde vara rådande. I detta sammanhang synes även med fördel kunna upptagas spørgsmålet om äkta makars samtidiga anställning i statstjänst. Även om i det avseendet större tveksamhet kan råda rörande det rätta förfarandet, är det ofrånkomligt att visst missförhållande här föreligger. I betraktande av den rådande disproportionen mellan arbetstillfällen och arbetskraft kan det icke anses ur samhällets synpunkt önskvärt, att inom en och samma familj såväl man som hustru bekläda var sin fullt avlönade statsanställning. I varje fall måste åtgärder krävas till stävjande av de uppenbara missbruk, som florerat på detta område. Som exempel kan nämnas ett fall, där hustrun till en statstjänsteman lät uppehålla sin egen tjänst med vikarie ända till pensionsålderns inträde, då hon åter övertog densamma, d. v. s. pensionen. Det är uppenbart att dylikt ej bör få försiggå.

Med stöd av vad här anförts får jag därför hemställa,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om förslag till åtgärder för en begränsning av bisyssloväsendet inom statsförvaltningen ävensom om utredning i frågan rörande äkta makars samtidiga anställning i statstjänst.

Stockholm den 22 januari 1934.

Emil Bengtsson.
